

Take a book, leave a book

Dit is de minibibliotheek, er zijn er al 20.000 over de hele wereld

Op veel plaatsen in het land staan kastjes vol boeken. Om te ruilen of te lenen. De minibieb is overgewaaid uit de VS. *Ze zijn intussen overal, op Antarctica is er één gemaakt van ijs.*

Door

□ Bas Tooms

30 oktober 2014

Fred (53) haalt een dun boekje uit het blauw-gele kastje dat vastzit aan een paal, bovenop een prullenbak. Hij bladert er rustig doorheen. Het kastje hangt aan de Valkenboskade in Den Haag, waar portiekwoningen langs een gracht staan. Fred, die niet met zijn achternaam in de krant wil, komt er bijna dagelijks. „Ik woon om de hoek. Als ik effe boodschapjes heb gedaan, kijk ik effe of er nog wat leuks bij zit.” Hij zoekt niets speciaals, hij vindt het gewoon leuk om wat boekjes mee te nemen. „Ik lees ze uit en breng ze terug. Soms stop ik er wat boeken van mezelf in.”

Op het kastje staat *Little Free Library*, het wordt beheerd door Lieke Ploeger (32). Achter het deurtje staan zo'n 30 boeken. *Het grote kwajongensboek van Stoute Hendrik, Duizend schitterende zonnen* van Khaled Hosseini, de roman *Het Lelietheater* van Lulu Wang en ook een woordenboek Duits-Nederlands.

In steeds meer steden en dorpen, wereldwijd en in Nederland, duiken de minibibliotheeken op, met als motto: *Take a book, leave a book.*

Bij de minibibliotheek hoef je geen lidmaatschap af te sluiten en je krijgt geen boete voor het te laat retourneren. Wel hebben sommige kastjes een geldkistje waarin mensen een bijdrage kunnen stoppen als ze geen boek terugleggen.

Het initiatief is komen overwaaien uit de Verenigde Staten, waar Todd Bol in 2009 de eerste bouwde, als herinnering aan zijn overleden moeder die van lezen hield. Hij maakte een houten kastje, vulde het met boeken en hing er een papiertje bij met de tekst 'Free book exchange'. Al snel kwam de hele buurt bij hem langs en namen mensen het idee over.

1.0 nieuwe kastjes per maand

Inmiddels zijn er meer dan 20.000 bibliotheekjes wereldwijd. Ze zijn in meer dan 80 landen te vinden en elke maand melden ongeveer 1.000 mensen een nieuw kastje aan, blijkt uit cijfers van de Little Free Library-organisatie.

De non-profitorganisatie laat kastjes maken, onder anderen door gedetineerden. Deze worden gedoneerd of verkocht en geregistreerd op een wereldkaart. Er werken twintig mensen en tal van vrijwilligers. In 2013 werd voor 100.000 dollar aan kastjes gedoneerd.

Ook met andere projecten probeert de organisatie lezen te bevorderen, bijvoorbeeld door boeken beschikbaar te stellen in arme wijken. „Ik had nooit verwacht dat het zo groot zou worden”, zegt Bol telefonisch vanuit Hudson, Wisconsin.

Een basiskastje kost zo'n 75 euro, inclusief nummerplaatje en registratie. De inhoud verschilt wereldwijd, is op de website te zien. Een boekenkastje in de Colombiaanse hoofdstad Bogotá is vooral gevuld met boeken over filosofie. In de minibieb van de Pakistaanse zussen Hussan en Ayesha in Lakki Marwat zitten bijna allemaal kinderboeken. En de vier minibibliotheeken in Hawaï bevatten vooral internationale titels voor toeristen. Bol: „Ik heb zelfs bibliotheekjes op Antarctica gezien, gemaakt van ijs. Fantastisch.”

In april waren er 80 kastjes geregistreerd op Minibieb.nl, *nu al meer dan 250*

Ook in Nederland is elk kastje anders. In de omgeving van de Grote Kerk in het centrum van Den Haag staat een kastje vol boeketromannetjes, in een kinderrijke buurt in de stad liggen schoolboeken en in het kastje van Lieke Ploeger in het Valkenboskwartier, waar ooit minister-president Drees woonde, ligt literatuur en een woordenboek. „De kastjes zijn vaak een afspiegeling van de wijk waarin de bieb staat”, zegt de 64jarige Anne uit Den Haag, die alleen met voornaam in de krant wil. Ze heeft een vaste wandelroute langs verschillende kastjes. In sommige liggen ook tijdschriften, kranten of dvd's.

Er is een Nederlandse site waarop de boekenkastjes worden geïnventariseerd. Het bibliotheekje van Lieke was in februari 2013 het eerste van Den Haag, de vierde van Nederland en nummer 4.932 wereldwijd. Vooral in het afgelopen halfjaar kwamen er in Nederland veel bij. In april waren er zo'n 80 kastjes geregistreerd op Minibieb.nl, nu zijn dat er meer dan 250 en „voor het einde van het jaar zitten we op meer dan 350”, verwacht Mirjam Goudswaard (35) die Minibieb.nl beheert. Zelf heeft ze ook een bibliotheekkastje, in Oud-Beijerland. „Elke week staan er weer nieuwe boeken in.”

Het is geen toeval dat de minibibliotheken juist nu in Nederland opkomen, denkt Fred uit Den Haag. „Iedereen heeft toch wat minder te besteden, hè. Dan is dit wel een uitkomst. Kost niks.” Anne, die vaak kinderboeken in de minibieb legt, vindt het een „eigenwijs en stout project”.

Via het kastje kunnen buurtbewoners met elkaar in contact komen. Lieke Ploeger heeft aan haar kastje een Facebookpagina gekoppeld (ruim 1.100 likes). Daar worden nieuwe boeken aangekondigd, verzoekjes geplaatst en eventuele beschadigingen aan het kastje gemeld. „Laatst was het kastje aan vervanging toe. Iemand uit de buurt bood toen aan een nieuw kastje te plaatsen”, zegt ze. Zij ziet het kastje niet als haar bezit. „Het is van de buurt. De bibliotheek is nog nooit leeg geweest. Het gaat vanzelf.”

Een versie van dit artikel verscheen op donderdag 30 oktober 2014 in nrc.next.

Op dit artikel rust auteursrecht van NRC Handelsblad BV, respectievelijk van de oorspronkelijke auteur.
